

Gerard Kramer

Zorgzaam leiderschap

WoordStudie

-

Een uitsluitend door Paulus gebruikt Grieks woord voor 'leiding geven' is proïstamai. Dit betekent letterlijk 'gaan staan voor', 'vooraan gaan staan' – en dat is precies wat iemand doet die leiding geeft. Toch zullen we zien dat dit woord, als het om goede werken gaat, vertaald moet worden met 'zich toeleggen op', 'zorg dragen voor'. Hoe kan dit?

Bij leiders denken we uiteraard aan voorop lopen: een leider wijst de weg en loopt daarom voorop. Dat doet een legerleider letterlijk en een politiek leider in figuurlijke zin. Maar interessant is dat ook een *lijfwacht* van een koning of keizer 'vooraan staat', of 'voor iemand staat' – niet om de leiding over te nemen, maar om de betrokkene met zorg te beschermen! Het mooie is dan ook dat – tegen de tijd dat Paulus dit woord gaat gebruiken – beide noties in het woord doorklinken. Het gaat zowel om *leiderschap* en *bestuur* als *zorgzaamheid* en *bescherming*; en dat laatste betreft niet alleen mensen. Maar als het om mensen gaat, is duidelijk welk type leiderschap de apostel voor ogen staat: het leiderschap van een herder, oftewel pastorale zorg en leiding.

We zullen nu de acht plaatsen waar Paulus dit woord gebruikt, langs lopen:

Romeinen 12:8

'wie *leiding geeft*, in ijver'. Deze vermaning staat ingeklemd tussen 'wie meedeelt, in eenvoudigheid' en 'wie barmhartigheid bewijst, in blijmoedigheid', en wordt dus

in één adem genoemd met mededeelzaamheid en barmhartigheid. Daartussen valt christelijk leiderschap dus niet uit de toon: als het goed is, integendeel!

1 Tessalonicenzen 5:12-13

‘Wij vragen u, broeders, hen te erkennen die onder u arbeiden en u *leiding geven* in de Heer en u terechtwijzen, en hen zeer hoog te achten in liefde om hun werk’. Alleen wie op deze wijze zorgzaam leiding geven, verdienen het erkend en *in liefde* hoog geacht te worden.

1 Timoteüs 3:4-5

Hier wordt over de opziener o.a. gezegd dat hij moet zijn: ‘iemand die zijn eigen huis goed *bestuurt* (...) Maar als iemand zijn eigen huis niet weet te *besturen*, hoe zal hij zorg dragen voor de gemeente van God?’. Ook een vader van een gezin vertelt, als het goed is, niet alleen wat er moet gebeuren, maar geeft ook liefdevolle zorg en bescherming aan zijn gezinsleden. Een man die als vader niet goed functioneert, is niet geschikt om leiding te geven in de gemeente van God.

1 Timoteüs 3:12

Ook de *dienaars* of *diakenen* moeten ‘hun kinderen en hun eigen huizen goed *besturen*’.

1 Timoteüs 5:17

‘Laat de oudsten die goed *besturen*, dubbele eer worden waard geacht, vooral zij die arbeiden in woord en leer’. Dat betekent dat het bestuur ook correct moet plaatsvinden, oftewel dat de lijnen die de oudsten voor de gemeente uitzetten, door hen ook leerstellig correct moeten kunnen worden verwoord. Oftewel: leiderschap moet ook toetsbaar zijn aan de Schrift!

Titus 3:8

'Het woord is betrouwbaar, en ik wil dat je op deze dingen aandringt, opdat zij die God geloven, ervoor zorgen *zich toe te leggen op goede werken*': de goede werken moeten dus met zorg worden nagestreefd.

Titus 3:14

'En laten ook de onzen leren *zich toe te leggen op goede werken* voor de noodzakelijke behoeften, opdat zij (d.w.z. de onzen) niet onvruchtbaar zijn'. Ook hier moeten de goede werken met zorg worden nagestreefd. Die werken zijn namelijk de vrucht waaraan mensen kunnen zien dat wij gelovigen zijn. Dat kunnen we kennelijk niet vanzelf: het is een leerproces.

Oude Sporen 2019

